

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΚΕΙΜΕΝΟ:

A.

Ἄρριανός, Αλεξάνδρου Ἀνάβασις 2.3.1-8 (διασκευή)

Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐς Γόρδιον παρῆλθε, πόθος λαμβάνει αὐτὸν τὴν ἄμαξαν ἰδεῖν τὴν Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης τὸν δεσμόν. Πρὸς δὲ δὴ ἄλλοις καὶ τότε περὶ τῆς ἀμάξης ἐμυθεύετο, ὅστις λύσειε τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης τὸν δεσμόν, τοῦτον χρῆναι ἄρξαι τῆς Ἀσίας. Ἦν δὲ ὁ δεσμός ἐκ φλοιοῦ κρανίας καὶ τούτου οὔτε τέλος οὔτε ἀρχὴ ἐφαίνετο. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπόρως μὲν εἶχεν ἐξευρεῖν λύσιν τοῦ δεσμοῦ, ἄλυτον δὲ περιιδεῖν οὐκ ἤθελε, μὴ τινα καὶ τοῦτο ἐς τοὺς πολλοὺς κίνησιν ἐργάσῃται, παίσας τῷ ξίφει διέκοψε τὸν δεσμόν καὶ λελύσθαι ἔφη. Ἀπηλλάγη δ' οὖν ἀπὸ τῆς ἀμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβηκός. Καὶ γὰρ καὶ τῆς νυκτὸς ἐκείνης βρονταί τε καὶ σέλας ἐξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηναν· καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε τῇ ὑστεραία Ἀλέξανδρος τοῖς φήνασι θεοῖς τά τε σημεῖα καὶ τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν.

B.

Πλάτων, Τίμαιος 25a-d (διασκευή)

Ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ μεγάλη συνέστη καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἀπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν τῆς ἠπείρου. Αὕτη δὴ πᾶσα συναθροισθεῖσα εἰς ἓν ἡ δύναμις τὸν τε παρ' ὑμῖν καὶ τὸν παρ' ἡμῖν καὶ τὸν ἐντὸς τοῦ στόματος πάντα τόπον μιᾶ ποτὲ ἐπεχείρησεν ὀρμῇ δουλοῦσθαι. Τότε οὖν ὑμῶν, ὧ Σόλων, τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανῆς ἀρετῆ τὲ καὶ ῥώμῃ ἐγένετο· πάντων γὰρ προέστη εὐψυχία καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους ἀφικομένη κινδύνους, καὶ κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων τρόπαιον ἔστησε, τοὺς δὲ μήπω δεδουλωμένους διεκώλυσε δουλωθῆναι, τοὺς δ' ἄλλους ἀφθόνως ἅπαντας ἤλευθέρωσεν. Ὑστέρω δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, ἡ Ἀτλαντὶς νήσος κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφανίσθη· διὸ καὶ νῦν ἄπορον καὶ ἀδιερεύνητον γέγονεν τούκεϊ πέλαγος.

A.1. Να μεταφράσετε τα εξής αποσπάσματα των παραπάνω κειμένων:

A. «Καὶ γὰρ καὶ τῆς νυκτὸς... τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν.» και

B. «Τότε οὖν ὑμῶν... ἅπαντας ἠλευθέρωσεν»

2 μονάδες

A.2. Ποιες δυσκολίες παρουσίαζε το εγχείρημα του Αλεξάνδρου και πως τις ξεπέρασε ο νεαρός βασιλιάς; Πως αποδεικνύεται από το κείμενο η πίστη του Αλεξάνδρου στα θεϊκά σημάδια και τους χρησμούς;

2 μονάδες

A.3. Ποια ήταν, σύμφωνα με τη διήγηση, η συμβολή της Αθήνας στην αντιμετώπιση του συνασπισμού των βασιλέων της Ατλαντίδας, που υπήρξε μεγάλη απειλή για τους λαούς του ευρύτερου χώρου της Μεσογείου;

2 μονάδες

B.1. Να αντιστοιχήσετε τις λέξεις της στήλης Α με τις συνώνυμες τους της στήλης Β:

A

B

1. ζεύξις	α. κάτοχος
2. ἔλευθέρωσις	β. σύνδεση
3. προπάτωρ	γ. ισχυρός
4. κτήτωρ	δ. απαλλαγή
5. πολιτευτής	ε. σύνδεση
6. κραταιός	στ. πενία
7. συζευξις	ζ. κρατικοποίηση
8. πατριά	η. πολιτικός
9. ἀκτημοσύνη	θ. γενάρχης
10. εθνικοποίηση	ι. καταγωγή

1,5 μονάδα

B.2. i) Να δημιουργήσετε παράγωγα ουσιαστικά από τα παρακάτω ρήματα σύμφωνα με αυτό που δηλώνεται στην παρένθεση:

- α) βουλεύω → βουλευ..... (τόπος)
β) νίπτω → νιπτ..... (όργανο-μέσο)
γ) ψεύδομαι → ψεύδ..... (όργανο-μέσο)
δ) ὀρμάομαι → ὀρμητ..... (τόπος)
ε) γράφω → γραφ..... (όργανο-μέσο)

1 μονάδα

ii) Να συμπληρώσετε τα κενά με ό,τι ζητείται στην παρένθεση:

- α) σπουδή > ..... (ρήμα)
β) νίκη > ..... (ρήμα)
γ) λίθος > ..... (επίθετο-ύλη ή χρώμα)
δ) φονεύω > ..... (ουσιαστικό)
ε) ανάγκη > ..... (επίθετο-αυτόν που ανήκει σε εκείνο που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη)

1 μονάδα

Γ.1. Να αντικαταστήσετε χρονικά τα παρακάτω ρήματα:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ			μεταπείθομεν
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ			
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ			
ΑΟΡΙΣΤΟΣ		ἤρξας	
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	πεφυλάχασιν		
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ			

3 μονάδες

Γ.2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται στις παρενθέσεις:

- α) ὁ γραμματεὺς: (γεν. εν.) → .....
β) ἡ χρῆσις: (δοτ. πληθ.) → .....
γ) ἡ ἔνδοξος: (αιτιατ. πληθ.) → .....
δ) ὁ καλός: (δοτ. εν.) → .....
ε) οὗτος: (αιτιατ. εν.) → .....
στ) γενναῖος: (δοτ. εν. θηλυκού) → .....
ζ) τὸ νῆμα: (δοτ. πληθ.) → .....
η) αὕτη: (δοτ. πληθ.) → .....
θ) ἡ πόλις: (κλητ. εν.) → .....
ι) ὁ βασιλεύς: (αιτιατ. εν.) → .....

2,5 μονάδες

Γ.3. Να κλίνετε την παρακάτω συνεκφορά στις πλάγιες πτώσεις:
ή ήρεμος θάλαττα

2 μονάδες

Δ.1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους των παρακάτω περιόδων:

- α) Ὁ θεός πάντων ἐπιμελεῖται.
- β) Διδάσκω τόν παῖδα γράμματα.
- γ) Ὁ πόλεμος φανερός κατέστη.
- δ) Ἄρταξέρξης καθίσταται βασιλεύς.

2 μονάδες

Δ.2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις σύμφωνα με τους όρους τους ως απλές, ελλειπτικές, σύνθετες και επαυξημένες:

- α) Οὔποτε ὁ ἐχθρός φίλος ἐστίν; (.....)
- β) Λακεδαιμόνιοι ἐποιοῦντο εἰρήνη. (.....)
- γ) Περί χρημάτων λαλεῖς. (.....)
- δ) Ἡμεῖς οὐ παραδίδομεν σοι τά ὄπλα. (.....)

1 μονάδα